

Věžňové datové schránky

 svobodny-svet.cz/veznove-datove-schranky

23. května 2023

PETR ROBEJŠEK

Technický pokrok vždycky vlastnili mocní průmyslníci, ale přesto z vynálezů těžila i masa obyčejných lidí. Podnikatelé totiž chtěli prodávat, a proto se museli zavděčit svým zákazníkům. V posledních letech zažíváme dramatický rozpad pozitivní role techniky pro svobodu a blahobyt lidí.

Obraz „Fighting Temeraire vlečená k poslednímu kotvišti“ namaloval v roce 1839 Wiliam Turner. V teplé záři zapadajícího slunce na něm vidíme kolový parníček táhnoucí k zešrotování obrovskou, devadesátiosmidělovou plachetnici. Fighting Temeraire, která se zúčastnila legendární bitvy u Trafalgaru, je neskutečně až přízračně bílá. Vedle ní, napůl zakryté cáry mlhy a páry, plují malé jachty a daleko, téměř za obzorem mizí další majestátní koráb pod pnoucími se plachtami. Náš pohled ale přitahuje malý parníček uprostřed obrazu. Ztělesnění síly a rychlosti.

Tomu, kdo se umí dívat, vypráví tento nádherný akvarel víc než rozvláčná historická pojednání a dokazuje, že skuteční umělci jsou někdy i hlubocí myslitelé. Turner vykreslil poslední cestu Fighting

Temeraire jako smířlivý konec jedné a slibný začátek nové epochy. Síla a rychlost parní lodi je pro něho symbolem lidského génia a blahodárného působení techniky. Je to milník na cestě ke zlepšení života lidí a oslava technického pokroku.

Velmi dlouho se daly dějiny vyprávět jako posloupnost vědeckých objevů, odebírajících lidem dřinu a zvyšujících jejich blahobyt. Technika však vždycky měla i svou odvrácenou tvář. Mohla sloužit a obohacovat ale (podle toho kdo a s jakým cílem jí ovládal) i ujařmovat a ochuzovat. Historie vynálezů nás učí, že vždy patří boháčům a ti je nasazují pouze tehdy, když na tom vydělávají. Poprvé se to ukázalo osmdesát let před vznikem Turnerova obrazu. V roce 1760 zjistili britští textilní fabrikanti, že nejsou konkurenceschopní, protože svým dělníkům musí platit dvakrát tak vysoké mzdy jako ve Francii. Svůj problém vyřešili tím, že své drahé textiláky nahradili stroji. K této závažné větě se ještě několikrát vrátíme.

Blahobyt pro všechny?

Také další slavné Turnerovo plátno „Děšť, pára a rychlost“ (Rain, Steam and Speed) vypráví příběh o technice v době, kdy ještě chtěla a směla sloužit lidem. Na pravé straně obrazu se k nám po vysokém viaduktu řítí parní vlak, napůl zahalen mlhou a párou. Za to na levé straně plátna vidíme daleko vzadu obrysy prázdného kamenného mostu pro koňská spřežení. Z mlhy a páry vítězně trčící komín lokomotivy je jak výraz triumfu techniky tak i sociálního pokroku. Parní pohon zrychlil a zlevnil dopravu a osvobodil lidi, do té doby připoutané k jednomu místu. Technika přinesla svobodu pohybu, vedla k demokratizaci společnosti a předznamenala tak slibné heslo kapitalismu v období po II. světové válce, „blahobyt pro všechny“.

Technický pokrok vždycky vlastnili mocní průmyslníci, ale přesto z vynálezů těžila i masa obyčejných lidí. Podnikatelé totiž chtěli prodávat, a proto se museli zavděčit svým zákazníkům. Již prorok

tržní ekonomiky Adam Smith, popsal ziskuchtivého pekaře, který denně vstává ve tři v noci, jen proto, aby vydělal na houskách, kterými oblažuje své do růžova vyspalé zákazníky.

Dvěstě let po Smithovi, v roce 1980, vydal papež neoliberalismu Milton Friedman slavnou knihu „Svobodně si vybrat“ (Free to choose). Tvrdí v ní, že svobodný trh všechno zařídí a dlouho to byla skoro pravda. Tomu aby hospodářské superelity zneužily svou moc, totiž bránila jednoduchá závislost. Mohly vydělávat jen tehdy, když nabízely to, co si lidé chtěli a také mohli koupit. To byl ještě kapitalismus pod heslem, „naš zákazník náš pán“. A svítící pneumatiky, balená voda pro psy, Betamax od firmy Sony anebo kříženec mobilu a hrací konsole N-Gage, jsou některé ze spousty „panem zákazníkem“ odmítnutých inovací; důkazů moci spotřebitelů.

Po II. světové válce nastala zlatá éra (sociálně) pokrokového kapitalismu. Politici a podnikatelé tehdy zdůvodňovali nadřazenost západního modelu tím, že přináší „blahobyť pro všechny“. A skutečně to dočasně platilo. Dokonce se začalo snižovat, již tehdy nespravedlivé, rozdělení majetku mezi superbohatými a zbytkem obyvatel. Ale zrovna v tom roce, ve kterém Friedman svou knihu vydal, to přestalo fungovat.

V 80. letech se objevilo i několik prozíravých myslitelů, patřil jsem mezi ně, kteří novou situaci správně zhodnotili a upozornili na blížící se konec globalizace a ekonomického růstu. Co se dělo? Zbožím nasáklá konzumní společnost začala ztrácet zájem o další a další věci. V Německu, hospodářsky nejúspěšnější západoevropské zemi, tuto tendenci opakovaně dokázali. Podle různých výzkumů tam tehdejší míra spokojenosti lidí se životem stagnovala od roku 1975 až do současnosti na stejné úrovni. A to přesto, že v roce 2015 naměřili dvakrát tak vysoký HDP než před čtyřiceti lety.

Tušení bezcílné zacyklenosti kapitalistického postoje k technice a inovacím, ve zbožím přesycené společnosti, zprostředkovává duchaplná poznámka slavného antropologa Claude Lévi-Strausse:

„Devadesát procent technologických inovací slouží odstranění následků předchozích technologických inovací.“ O pochybném přínosu technických vynálezů vypráví i další německý výzkum. V roce 2015 tam změřili, že v průměrné domácnosti je 10 000 věcí a 5 000 z toho se nikdy nepoužije. Lidé ve společnostech nadbytku již tenkrát vlastnili příliš mnoho věcí a jejich zájem o další proto klesal.

A nejenom to. S tím, jak nenasytná ekonomická superelita sveřepě ze společnosti ždímající svůj profit přesouvala pracovní místa do levnější Číny, přestali mít Evropané a Američané peníze na nové a nové zbytečnosti. Pro otázku použití technických inovací to mělo dramatické důsledky. Nejpozději na začátku nového tisíciletí přestala podnikatelům vynášet masová výroba novinek, které se lidem musí zároveň hodit a líbit. A tehdy začal soumrak epochy „náš zákazník náš pán.“

Moderní podnikatelé reagovali podobně jako jejich prapradědové v roce 1760, kteří příliš drahé textiláky nahradili stroji a svůj zisk tak opět zvýšili. Řekli jsme si, že se k této nemilosrdné strategii majitelů vynálezů ještě několikrát vrátíme. A už je to tady. Podobně jako první kapitalisté reagují dnes jejich prapravnuci, (...) jen daleko cyničtěji. Jejich oddanost podnikání podle pravidla „náš zákazník náš pán“ rapidně poklesla. Protože se dá již jen málo vydělat na masové produkci zboží, které lidé chtějí a také si je mohou dovolit, tak se kapitalismus nejprve tiše, ale jednoznačně rozloučil s heslem „blahobyť pro všechny“. Hospodářské superelity se nejpozději od finanční krize 2008-09 starají výlučně o růst vlastního bohatství. To znamená, že jejich výrobky musí za každou cenu přinášet co nejvyšší zisk a to i když lidem slouží méně než dříve nebo jim dokonce škodí.

Agresivní technika

Neregulovaný trh, v jehož automatickou dobrotu, věřil M. Friedman, vynesl ke světovládě nadnárodní korporace, které dnes režírují hospodářské dění. A světová ekonomická superelita má pro

Friedmanovu víru, že svobodný trh bude řízen svobodným člověkem jen pohrdavý úšklebek a pravidlo „naš zákazník náš pán“ prostě zrušila. Pro svou cestu k profitu si korporace našly zkratku přes vykořisťování zákazníků podle svého vlastního pravidla. A to zní „naš zákazník náš zdroj“. Za laskavé pomoci ekonomů, – (kteří kdysi hledali pravdu o hospodaření, ale dnes působí především jako poradenský personál, vymýšlející způsoby, jak podnikatel, co nejvíce vydělá) -, vyvinuly podnikatelské superelity modely výroby a konzumu, které jim umožňují, aby pro ně jejich zákazníci pracovali zadarmo. Pravidlo „naš zákazník náš zdroj“ se týká každého z vás v tom okamžiku, když si na internetu sami hledáte volné hotely, vyplňujete jízdenky a letenky nebo když používáte online-banking. Vždycky jste neplacení zaměstnanci těch, kteří vám vlastně prodávají své služby.

Ale to pořád není dost. „Naš zákazník náš zdroj“ je ještě výnosnější, když lidem prodáte pračku, která se dříve rozbije nebo auto, které najede méně než kdysi. Výroba horší kvality je levnější a vynuceně zrychlený rytmus nákupu nových předmětů zvyšuje zisky. Ale oslavovaný technický pokrok umí ještě víc.

Superbohatí vlastní vynálezy, ale uskutečňují a především zacíleně hledají jenom takové inovace, které jim umožňují ekonomické vytěžování lidí. Od algoritmů jejich nákupního chování, manipulování jejich volnočasových aktivit, vnučování standardizovaných a předražených kotců na bydlení, přes bezplatné využívání jejich výdělků a úspor bankovním průmyslem až ke kontrole jejich pohybu, zabavení jejich nemovitostí nebo dokonce k zneužívání jejich těl, jako zdrojů zisku. Velké firmy se netají plány na vynucenou permanentní lékařskou péči, určování složení jídelníčku národů a dokonce i přetváření lidského genomu. To jsou agresivní inovace, které vyžadují přesnější označení než „naš zákazník náš zdroj“. Pro ně platí spíše, „naš zákazník naše surovina“.

Zejména v posledních třech letech zmizely všechny pochyby o tom, jestli inovace ještě pořád kolísají mezi užitkem a zneužitím.

Technologie se stala v rukou světových superelit, které ze společnosti nelítostně ždímají svůj profit, převážně mocenským nástrojem. Přírodní vědy za to samozřejmě nemohou a sám inženýr-vynálezce nese jen část viny. Je okouzlen svým nápadem a trvale předávkován drogou proveditelnosti. Zdegenerování techniky do nástroje vykořisťování a utlačování zavinili především chamtiví investoři a úplatní politici. Ano ti, kteří neprosadili regulace, které by bránili koncentraci hospodářské moci a živelnosti trhu, který sám ze sebe jedná pouze podle pravidla: „Co se dá vyrobit, to se musí vyrobit. A co se vyrobí, to se musí prodat.“

Ale abychom nezapomněli na sebe. Nemalou část viny na zdegenerování a mocenském zneužití techniky nese i konzumismem opojený dav. To jsou ty miliony bezejmenných, pro které „mít něco nového“ nahrazuje to jedině, co je opravdu podstatné, (...) „být sám sebou“.

Shrňme si, co dnes technické vynálezy znamenají:

- Technika v rukou velkých ekonomických hráčů blokuje volnou soutěž a ničí skutečně tržní ekonomiku,
- posiluje monopolizaci a to je ekonomická podoba diktatury,
- potlačuje duchovní rozměr života,
- staví mezi lidmi technická rozhraní, která znemožňují skutečně mezilidské vztahy,
- usnadňuje kontrolu a útlak lidí tím, že vynucuje standardizované chování a vytváří jednolitě sociální prostředí kasárenského typu,
- dělá z lidí jen součástky digitalizovaného sociálního systému atd. atd.

Wiliam Turner své obrazy maloval jako trochu melancholická, ale vlastně smířlivá podobenství technického pokroku. Ale když se na ně díváte dnešními očima, tak jsou to jen blednoucí vzpomínky na

dobu, kdy vynálezy ještě sloužily všem lidem. Dnes však blahodárný význam techniky zmizel za obzorem stejně jako koráb na Turnerově akvarelu.

Proč si to necháte líbit?

Nejaktuálnějším příkladem destruktivní role technického vynálezu je elektromobilita. Neobyčejně schopný Elon Musk chce na ní pravděpodobně pouze ukázat, že dokáže vydělat, na čem si zamane. Ale globální podnikatelská a politická superelita používá elektromobilitu k demontáži demokracie a tržní ekonomiky.

Jako morální zástěrka a zároveň i metoda k vyvlastnění a utlačení lidí jí slouží axiom ohrožení klimatu a státem měřená, to znamená podle jeho potřeb určovaná, „uhlíková stopa“ pro cokoliv. Kdyby vládnoucí opravdu chtěli levnou a pro klima šetrnou energii, tak by nezatracovali, nýbrž masivně rozvíjeli jádro. Jenže rozvoj jaderné energie by umožnil pokračovat v demokratizaci blahobytu pro všechny. A právě to superelity nechtějí. Jejich skutečným záměrem je zrušit naše právo vlastnit a svobodu svůj majetek užívat.

Tak zvaná klimatická změna je pouze záminka k zákazu benzinových motorů, které byly a jsou symbolem snu, sociálně angažovaného kapitalismu, snu o „blahobytu pro každého“. Drahá elektromobilita se vedle ztížení létání, zdražení všech energií, vysokého zdanění a plánovaného zabavení nemovitostí, stejně jako elektronizace měny řadí mezi způsoby, jak obyvatelstvo západních zemí vyvlastnit a utlačit.

Je mi nepochopitelné, proč se lidé (a zejména do svého auta zamilovaní čeští muži) nebrání elektrifikaci automobilismu. Kolik z nich bude mít, při systematickém zvyšování životních nákladů, na nové elektroauto? Drtivá většina bude (jestli vůbec) jezdit ve starých po kubánsku záplatovaných benzínácích. „Demobilismus“ masy je totiž stěžejní součástí plánu, jak nás chce vrchnost připravit o

majetek a svobodu. Světové superelity, které si nedokáží politicky poradit se svobodnými lidmi a nedokáží vytvořit prosperující ekonomický model „vynalezly“ novou funkci technických vynálezů.

Od roku 1760 až donedávna byly technické inovace nasazovány jen tehdy, když se superbohatým vyplatily ekonomicky. Epochálně perverzní „objev“ dnešních globálních elit je to, že začali techniku používat také mocensko-politicky. Jako nástroj vyvlastnění a tyranizování národů. V rukou jejich vlastníků jsou dnes technické inovace nástroje útlaku.

Uvěznění v datové schránce

Proč k tomu došlo? Právě jsme si to řekli. Protože globální podnikatelské a politické elity již dávno nedokáží ani vytvořit prosperující hospodářství, ani demokraticky vládnout, tak chtějí přestavět lidskou společnost tak, aby odpovídala jejich zájmům a schopnostem.

Není náhoda, že již minimálně dvě dekády straší v západní politice projekt „stát jako firma“. Politikům přitom vedly ruku globální ekonomické elity, a proto měli vlády pod tímto heslem nakročeno k diktatuře. A v posledních třech letech se v západních společnostech razantně prosazuje tendence, řídit s pomocí moderních technologií nejenom hospodářství, ale úplně všechno. Celá společnost se má proměnit ve výrobní linku a stát tak se socio-politickou verzí Taylorismu. Na přelomu 19. a 20. století se bezchybným fungováním pásové výroby posedlý, Frederick Taylor snažil zvýšit produktivitu práce pomocí detailně předepsaných pohybů dělníka při obsluze výrobní linky. V Taylorově pojetí je dělník jenom součástka stroje. A dnešní superelity chtějí prosadit tayloristickou standardizaci chování a myšlení všech lidí ve všech situacích a udělat tak ze společnosti stroj.

Cestou k tomu má být neustálé zužování prostoru, ve kterém se člověk může sám rozhodovat, prostě proto, že z hlediska elit je každé svobodné rozhodnutí porucha, která ohrožuje jejich vládu. Svou neschopnost demokraticky zacházet s rozdílností a svobodnou vůlí lidí, chtějí „vyřešit“ digitalizací společnosti. A proto byl zákazník kdysi „pánem“, ale postupně ho degradovali na moulu, který zaplatí za více, než skutečně dostane a pak začali zneužívat jako „surovinu“ k ekonomickému vytěžování. Teď se má, samozřejmě ve jménu technického pokroku, stát nevolníkem, uvězněným v datové schránce.

Jejich cílem je vznik techno-feudální společnosti. Na jejím vrcholu má stát pár tisíc nejbohatších (ve středověku to byly královské rody), pak média a vědci (tehdy to byli kněží) a konečně politici a státní zaměstnanci (dříve dvorní úředníci a drábové). Úplně dole pak masa poddaných.

Čtvrtá průmyslová revoluce?

Státní novináři a finančně motivovaní experti se zalykají ódami na technický pokrok a vydávají bezuzdné zaplevelování společnosti internetem za IV. průmyslovou revoluci. Ale opravdové průmyslové revoluce jsou historické převraty ve formách výroby a práce. Proto se právem hovoří o třetí průmyslové revoluci, která začala v 70. letech 20. století a je nesena mikroelektronickou technologií. Ale základem toho, čemu se dnes propagandisticky říká „průmysl 4.0“ je stále jen mikroelektronika. A padesát let od začátku třetí průmyslové revoluce již mikroelektronika nemobilizuje tak významné výrobní síly, jako tomu bylo ještě na jejím počátku. Pracovní místa, která byla v posledních desetiletích vytvořena v USA a v ostatních rozvinutých zemích vznikla většinou v nekvalifikovaných službách. A lidé, kteří v nich pracují, potřebují stejné dovednosti jako v minulém století. Ani to nepodporuje hypotézu o čtvrté průmyslové revoluci. A především. Dnešní digitalizační smršť není kvalitativní (tj. revoluční), změna, ale pouze kvantitativní proces; prostě internetizace všeho.

Tak zvaná IV. průmyslová revoluce není pokrok, ale reakcionářský puč, který má vyspělé země zavléct do stavu před francouzskou revolucí. Svět má být kvůli profitu a moci menšiny zamořen internetem, zalit do plastiku a většina lidí znovu přikována na jedno místo.

O Turnerově mistrovském plátně, „Děšť, pára a rychlost“ jsme již mluvili. Vypráví nám příběh o technice v době, kdy ještě chtěla a směla sloužit lidem. Po vysokém viaduktu se k nám řítí parní vlak a bojovně trčící komín lokomotivy je výraz triumfu stroje nad časem a prostorem a vysílá navíc politické sdělení o volnosti a sebeurčení. Parní pohon zrychlil a zlevnil dopravu a osvobodil tak lidi od poddanského připoutání k jednomu místu. Od té doby je hlavním rozměrem demokratických svobod, možnost sám rozhodnout mezi odjet nebo zůstat.

Předzvěstí kontrarevoluce elit byly medicínsky zbytečné a polit-ekonomicky ničivé lock-downy. Jejich trvalou verzí mají být „smart cities“, kde mají být masy lidí ustájeny a pěstovány podle těchto pravidel: Nic nevlastníš a vše co potřebuješ, ti dá vrchnost. Tvé krmelce budou maximálně 15 minut od kotce, ve kterém žiješ. Automobil si možná smíš občas půjčit, ale cestování dál je ti zauhlíkováno. Říká se tomu sice „smart city“, ale ti, kteří v takovém městě žijí, jsou na tom stejně jako středověcí nevolníci, kteří se bez dovolení pána nesměli hnout z místa. Jejich domácí oltář je kontrolující oboustranná obrazovka přetéající propagandou státních novinářů, jejich tržiště je automatická balíkovna na rohu a jejich „okno do světa“ datová schránka v mobilu. „Smart city“ je jen reklamní slogan, Mordor je realita.

Zdrcující bilance

Ekonomie nás učí, že kapitalismus nemůže přežít bez hospodářského růstu, ten ale neexistuje bez technických inovací. Tahle závislost spolehlivě fungovala od parního stroje až skoro

dodneška. Ale v éře nadbytku postrádá ekonomický růst společenský smysl a proveditelnost. Proto nás technické inovace před sebou ženou do zkázy

Hloubka již citované myšlenky Claude Lévi-Strausse, že 90 procent technologických inovací slouží odstranění následků předchozích technologických inovací je najednou až děsivě propastná. Více než 250 let pomáhaly stroje uspořít práci lidí. Dnes hrozí, že technika v rukou bohatstvím posedlé a pomatené megalomanské elity nahradí lidi stroji tak radikálně, že vyhubí lidstvo. A tím nemyslím jenom na Hawkingovo varování před umělou inteligencí.

Ještě nedávno se technická modernost jevila v pastelových barvách reklamních prospektů jako vize pohodového rodinného výletu do technoparku. Tento neuskutečnitelný příslib dnes vystřídal strnulý škleb bůžka techniky, který kovovým hlasem, dobře známým z call-centra oznamuje pravidla nové éry strojů:

- 1.Člověk již nestojí v centru dění a jeho potřeby již nejsou cílem vývoje společnosti.
- 2.Jedinec nemá právo samostatně hledat svou vlastní cestu a dělat chyby.
- 3.Měřítkem všeho je technicky dosažitelné optimum a odchylky od něj se netolerují.
- 4.Poslední autoritou jsou čísla jako všemocný stvořitel a řešitel.

Tak si to shrňme. Inovace již nekolísají mezi užitkem a zneužitím, ale jsou na nejlepší cestě, stát se nástrojem, kterým pár tisíc nejbohatších na světě zbídačuje a utlačuje zbytek zeměkoule. S pomocí techniky chce světová superelita zalít svobodné lidi do plastiku a kovu a nastolit hypermoderní feudalismus.

Tak už konečně pochopte, že elity nechtějí vaše dobro.

Technika Turnerovy doby a i dlouho potom chtěla a směla sloužit lidem. Ale dnes z těchto příslibů zbývá již jen matný odlesk na plátnech geniálního malíře. Jeho Fighting Temeraire byla

namalována jako smířlivé podobenství předávání štafety pokroku. Ale když se z dnešního hlediska díváte na (s důvěrou v budoucnost) stažené plachty, hrdého korábu, tak jsou jen symbol kapitulace ducha humanismu před hrabivostí megalomanské superelity.

Začali jsme s obrazy a na tomto místě se hodí, zmínit ještě dva další. Americký realista první poloviny minulého století Edward Hopper je pozorný a neúprosný kronikář vykojení techno-moderny z jejího původně optimistického směru. Maloměstská kancelář (Office in a small City), Noční ptáci (Nighthawks) a spousta jeho dalších děl zobrazují různé odstíny osamocení lidí v moderní společnosti a její odlidštěnost. Dnešní technizace všeho mu dává zcela za pravdu.

Hopperova zobrazení tísnivého moderního města jsou také cosi jako středník v našem přemýšlení o roli techniky a vynálezů. Proč? Tady se loučíme s většinou komentátorů současného dění, kteří sice patří do naší krevní skupiny, ale vyžívají se výlučně, v senzacechtivých líčeních „konce našeho světa“. Nebudu nikoho jmenovat, ale mám na mysli tu spoustu potomků bájně Kassandry, kteří v závratném tempu a ve zcela nadbytečném množství vyčíslují špatné události, které se děly, dějí a ke kterým schyluje. Zejména v posledních třech letech popisují tito autoři v sytých barvách, s penetrantní neodbytností a s filigránskou posedlostí, cestu západní civilizace od špatného k horšímu. Svě posluchače zanechají zděšené, dezorientované a co je nejhorší, bezradné. Těmto komentátorům zřejmě vůbec nevadí, že fakticky spolupracují s mainstreamem, jehož hlavní cíl je také vystrašit lidi.

Tuto skupinu vědců, kteří lidem zůstali nevědecky dlužní návrhy proveditelné terapie, necháme bloudit mezi deprimujícími Hopperovými plátny a sami sobě položíme nezbytnou otázku. Co můžeme proti hrozícímu techno-feudalismu dělat? Odpovědi věnujeme druhý díl příběhu o věznicích z datové schránky.

..... (5 votes, average: **5,00** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).